

מסורת הש"ס

(א) [צ"מ נו. כל הסוגיא ע"ש],
(ב) [צ"מ נו. ג] [ויקרא כז],

הגהות הגר"א

[illegible]

רבינו גרשום

[illegible]

הקדוש הדיינו טוב ברר אז: חזו
דמתכבדו ללך לקי אלא חזו: חזו
החולין ונני תחת בעל מום קדושו
ותלתא זימני באיסורי למעבד תמו
אז דלמא תמחה תמחה מיימיה אז
היא אכלת מום אל תפסה תמורה
תפסו דתירוהו כי הדידו אנני ידיו
על הקדוש חולין מדרל אתנא ידיו
מום ושלוש בהמות תמחות של
תבתימיה אחת של קדוש וכתנא
קדושו היא מיימיה שלשית
על הרוב שלש [ולא] על שנים א
מתיכון דתמיהה כגנן מיימיה אז
וואתנא חזו ידיו חולין כוליהו
ד.רמ. כדאמון לעיל מדבריו

וְאִם תִּסְתִּים תַּעֲמֹד. עמדה במקומה והיינו דומיא לתפוסין שההקדש
עומד במקומו הלכך הואיל ותרייכו משמע (א) לא מסרו הכחזב אלף
למלכאכמיס לדיעי למימר היכא הוּא תחת אתפוסין והיכא הוּא חילול: גבי
ידו אקודש חול הוּא הניח ידו אקודש ואמר
זו תחת זו אידך דחולין ודאי יוּם לחולין
ומתכבין וחול הוא: ידו אקודש ואמר
זו תחת זו אתפוסין הוא דקדש צל
מוס עושה תמורה (ב) ואי הוּא צעי
הואי לאחולי הוּא מנח ידיה על ההיא
יוּם דקדש: ואמר הרי אנו יוּם (טחאת)
תחתא חלו. ולא הניח ידו לא כחן ולא
כבאן: לאתפוסין. מתכבין או לאחולי
ומתכבין. והוא הדין נמי דמצי למיבצי
בבבחהא אלף אידי דצעי יוּם (יט) וצעי
בצעי אחרייני בבתרי נקט (י) סירכא
דמתת: איסורא. לא ימירט: תמימה
התתא תמימה לאתפוסין. דהא ודאי
אי אפשר דלא הוּא חדא לאתפוסין
הואיל וחדא תמימה דהקדש סירכא
מיהא בקדשי מנזח ותמימים
לעיל לאתפוסין הוא: ובעלת
תחתא צלנת מוס לאחולי. דודאי
ליכא למימר דרע צלנת לא
תכבז לדיעבד תמורה: או דרע לא
תחתא דחולין תחתא צלנת מוס כו'.

[illegible][illegible][illegible]

שיטה מקובצת

דאיתחזק גברא באיסורא לא וכו'. גליין אע"ג דאיתחזק גברא אין זו חזקה גמורה דבכתא אחת וכו' (בא) א'. הריי ז"ל: תו' ד"ה ב' ונראה דה"פ בעל מוס' לאחולי דלא תפסוי לא אמרינן דשביק היתירא ועוד מה ירויה בהך התפסה

כיצד מערימין פרק חמישי תמורה

כז.

בְּעִי רב אשי' היו' לפניו שתי בהמות. ה"ה נדחדו בהמות קדש בעלת עולת מן ומד מממה חולין מלי למיביעי ואידי דלחכא בסמוך צעיות דמיירי דוקא בשמי' בהמות נקט נמי הכא כן: **בעלת** מוב' התחת בעלת ממה לאחורי או דאמא דממה דחולין תחת בעלת מוב' דהקדש ובעל' מוב' דחולין תחת ממימה דהקדש תרייהו דאתפוס' ואתרייהו ז"ל. מימה למא' הארץ כל זה הוה מלי למימר נקיור' בעלת מוס' תחת בעלת מוס' לאחולי או דלמא לא נמי לאתפוס' ופירש"י דבעלת מוס' תחת בעלת מוס' לא תפס' דלץ רע עושה תמורה דער דוקא טוב דער או רע צטוב עושה תמורה וכל דער לא ולא נהירא דזה לא מנינו ובעל דלדער' שממע לעיל פס"ק (דף ט.) דרע דער תפס' דלמור לעיל א"כ ינאם קרס טוב דער או רע [צו] שממע דער דער תפס' מייה' כל השט"ק דהכא שממע כפירוש פירש"י דצטובי' לעיל נמי נקט שמי' בהמות של חולין ממימות ולא נקט בעל מוס' ור"י פירש דרע דער נמי חילי' תמורה עליה ממה יס' לנו לומר טפי לאחולי מלאתפוס' דלמה ינאם מאחר דלתי' מעלה אותה דגס זאת אינה ראויה להקדש: **אף** צריך ענישת דמים דבר תורה. וזהו פירוש דלתי' עד שיעשו דמים וכל פירושו דממני' יאל' לאחולי וצריך לעשות דמים כלומר יאל' לאחולי כשיעשו דמים ואל' דלעיתרני' לממני' יאל' לאחולי משום דתנא דלעיל מינה ליכא דלא נפקי לאחולי אללא' נאפסין בתמורה וזה הוה קדוש' תנא נמי ליסנא דלאחולי:

וְיָחַת מִהֶן בַּעֲלַת מוֹם וְאָמַר הִרִי אֵלּוּ תַחַת אֵלּוּ
 מִהֶן תַּחַת תְּמִימָה לְאַתְּפוֹסִי בַּעֲלַת מוֹם תַּחַת בַּעֲלַת מוֹם
 הַדְּחוּלִין תַּחַת בַּעֲלַת מוֹם דִּהְקֶדֶשׁ בַּעֲלַת מוֹם דְּחוּלִין
 וְתִרְוִיחֶיהֶן לִקִּי וְאִם ת"ל כֹּל הֵיכָא דַּאיכָא הִיתִירָא לֹא
 הִוּא וְלֹא לִקִּי הָיוּ לִפְנֵינוּ שְׁלֹשׁ בַּהֲמוֹת שֶׁל קֶדֶשׁ וְאַחַת
 בַּהֲמוֹת שֶׁל חוּלִין תְּמִימוֹת וְאָמַר הִרִי אֵלּוּ תַחַת אֵלּוּ
 תַּחַת תְּמִימוֹת לְאַתְּפוֹסִי תְּמִימוֹת נְמִי תַחַת בַּעֲלַת מוֹם
 נְמִי כֹל הֵיכָא דַּאיכָא הִיתִירָא לֹא עֵבִיד אִיסוּרָא וְהִיא
 וְאִם תִּימְצִי לִימֹר הֲכֵא נְמִי כִּיּוֹן דַּאֲכַתִּי גִבְרָא לֹא
 עֵבִיק הִתִּירָא וְעֵבִיד אִיסוּרָא בְּעִי רַב אֲשִׁי יִהְיוּ לִפְנֵינוּ
 וְאַחַת מִהֶן בַּעֲלַת מוֹם וְאַרְבַּע בַּהֲמוֹת שֶׁל חוּלִין
 אֵלּוּ מִהֶן הֲכֵא וְדַאי כִּיּוֹן דַּאֲתִחְזֹק גִּבְרָא בְּאִיסוּרֵי
 מַלְקוּיֹת אוֹ דְּלִמָּא אַע"ג דַּאֲתִחְזֹק בְּאִיסוּרָא לֹא שְׂבִיק
 אִיסוּרָא וְהוּי בְּתִרְיָא לֹאחֻלִּי הוּי תִּיקוֹן אִם
 יֵצֵא לְחוּלִין כו' ^(א) וְר' יוֹחָנָן יֵצֵא לְחוּלִין דְּבַר תּוֹרָה
 בְּרִיחֵם ור"ל אָמַר אִף צִרְךָ לַעֲשׂוֹת דְּמִים דְּבַר תּוֹרָה
 אֲוֹנָא בְּהָא נִימָא ר"ל אִף צִרְךָ לַעֲשׂוֹת דְּמִים ^(ב) [דְּבַר
 דְּבָרִים שְׁאִין לֵהֶם אֲוֹנָא הַעֲבָדִים וְהַשְּׁמֹרֹת וְהַקִּרְקָעוֹת
 מִקָּה בְּהָא נִימָא ר' יוֹחָנָן צִרְךָ לַעֲשׂוֹת דְּמִים מִדְּבָרֵיהֶם
 וְהָאִמַּר

זאמר

[illegible][illegible]

ש דבדחי בעלת מום ולא ע בעלת מום נמי דבחי הוה דייניא אי הוה לאחילי האי דלא אתנח ממש
תחת ש חילין והנה חילין ג' כולן תמימין וחדא הקדשת בעל מום ואמר אלי תחת אלי מום אמרין
לחילי תחת חילי ואמר ממש נמי דאמר אתמימיה חולין וליהו כולה לאפסו: וי' דלאמא אתי
דקדש אבל כסאמר ברי' דן ומחולתו ע' ש' לאמא כסאמר תמורה: וי'א' חולין רבי תורה. כסאמר
ד' אינא. וי'א' קאמר בפרשור דטעו בשתת דהיינו דין אונאס דחייב להחזיר לו: ברא י'א' י'א' י'א'
ביתר משות:

עין משפט
נר מצוה

כג א מ״י פ״ו מהלכות ערין
הלכה ט:
כד ב מ״י פ״ב מהל' תמורה
הלכה ט:
כה ג ד ה ו מ״י שם הלכה ג:
כו ז מ״י פ״ו מהלכות ערין
הלכה ח ט:
כז ח מ״י פ״ג מהלכות מכירה
הלכה ח טושי״ע ח״מ סימן
רמז סעף כט:

תורה אור השלם

1. וְאִם תַּחֲתֶיהָ תַעֲמֹד הַבְּהֵרָה
לֹא פָשְׁתָה עֲרֶבֶת הַשְּׁחִין הוּא
וְטָהְרָה הַבְּהֵרָה: וַיִּקְרָא יֵג כֵּג
2. תַּחַת הַנְּחֹשֶׁת אָבִיָּא זָהָב
וְתַחַת הַבְּרָזֶל אָבִיָּא כֶּסֶף וְתַחַת
הָעֵצִים נְחֹשֶׁת וְתַחַת הָאֲבָנִים
בְּרָזֶל וְשִׁמְתִּי פְקֻדְתֶּךָ שְׁלוֹם
וְגִשְׁיֶךָ צִדְקָה: יִשְׁעִיהוּ ס יז

גהות הב"ח

(ח) רש"י ד"ה ידו תחול וכו' דאי הוה: (ג) ד"ה לתתפוס וכו' נקט נמי הכא בתרתוי הס"ד: (א) גברא לא תתמוך וכו' כיון דבעא למימר נ"ב וכו' ציבור הוא פ"י על ירושלמי וכו' גירסת ירושלמי שאינו בנוסחא שלנו וכן כולם בסמוך הוא לפי גירסת ירושלמי:

מוסף רע"י

יצא לחולין דבר תורה. ואפילו
אין זו יפה כמות, כלומר
למשפט מלאכה (ב"מ טז.) אף
צריך לעשות דמים דבר
תורה. דגוי הקדשות ערך כמיצה
בכללו וקסבר ערך שווי משמע,
ור' יוחנן סבר ערך כל דמים
שערכו משמע ליה, אם זול אם
יוקר (שם). והשטרות. המוכר
שטרות לגבות חוב שצטרפו ויולטו
לעצמו (שם טז.). וההקדשות.
גזר המוכר הקדש אף המוכר
עולתו שפול בו מוס (שם).

שינויי נוסחאות

[illegible]

חֲסִידָה וְהָיָה קִדְשִׁי מִזֶּמֶן מִמֶּנּוּ
 ז' חֲסִידָה [כד] וְלִפְנֵי ז' בְּמִזְמֹת
 וְהָיָה לְחִלּוּלֵי מִזְמָה ז"מ בְּהִדְקָה זְמִי
 [מ] מִמִּזְמָה תַּחַת תְּמִימָה אֶלְתֶּאֱפֹסִי
 וְיִזְכֶּה יְדוּ כו' (ק"צ) [עג] ז' בְּמִזְמֹת
 [ש"ח] [לז] וְאֵת־לְדִמּוֹן (ק"צ)
 [ל] לְתֶאֱפֹסִי וְאֵדְרִי לְחִלּוּלֵי (ק"צ)
 ז' אֵל וּבְרִי שֶׁאֵין כּו' וּבְלִחְלוּ